Nota van Beantwoording

Omgevingsvisie Noord-Holland

Ruimte voor een leefbaar en vitaal Noord-Holland dat op de toekomst is voorbereid

Bijlage bij registratienummer XV4RX4W7W5T3-656633265-20951

Provincie Noord-Holland

Inhoudsopgave

1 Leeswijzer 3
2 Doel, status en verantwoording 4
3 Samenvatting zienswijzen op hoofdlijnen 6
3.1 Overzicht indieners zienswijzen 6
3.2 De belangrijkste ingebrachte punten in vogelvlucht 6
3.3 Overzicht thema's unieke zienswijzen 6
3.4 Overzicht van acht categorieën zienswijzen met identieke verzoeken of voorstellen 7
4 Overzicht van de meest voorkomende ingebrachte thema's en de beantwoording 11
Bijlage 1: Lijst indieners zienswijzen Omgevingsvisie Noord-Holland 17
Bijlage 2: Overzicht wijzigingen Omgevingseffectrapportage 17
Bijlage 3: Overzicht wijzigingen figuren en kaartmateriaal 17
Bijlage 4: Beantwoording per zienswijze 17
Bijlage 5: Ingediende zienswijzen categorie 8 (meningen en zorgen) 17

1 Leeswijzer

Deze Nota van Beantwoording start met het toelichten van het doel en de status van deze nota (hoofdstuk 2). De respons op de terinzagelegging van de ontwerp-Omgevingsvisie was overweldigend groot met 1519 ingediende zienswijzen. Om die reden hebben we eerst een samenvatting gemaakt van de ingediende zienswijzen, wie er hebben gereageerd en welke thema's daarbij veelvuldig terugkwamen (hoofdstuk 3).

Vanwege het grote aantal zienswijzen hebben we de beantwoording op zienswijzen op een aantal veelvoorkomende thema's samengevat met de wijzigingen die eruit voortkomen (hoofdstuk 4).

In bijlage 1 is het overzicht opgenomen van de indieners van zienswijzen. Vervolgens de wijzigingen die naar aanleiding van de zienswijzen zijn doorgevoerd in de Omgevingseffectrapportage (bijlage 2). Bijlage 3 geeft in tabelvorm een overzicht van de wijzigingen in kaart- en beeldmateriaal. Daarna volgt de beantwoording van alle ingediende zienswijzen, inclusief de unieke zienswijzen (bijlage 4). Als afsluiting zijn de ingediende zienswijzen in categorie 8, meningen en zorgen, nog apart opgenomen om deze zorgen volledig recht te doen. Dit is gedaan omdat inwoners hierin hun zorgen over of aandachtspunten voor het beleid van de provincie hebben geuit.

2 Doel, status en verantwoording

De ontwerp-Omgevingsvisie Noord-Holland heeft formeel van 22 juni tot en met 31 augustus 2026 ter inzage gelegen. In die periode zijn 1519 zienswijzen ingediend. In deze Nota van Beantwoording (NvB) zijn de zienswijzen beantwoord en is aangegeven of en hoe deze tot wijziging in de ontwerp-Omgevingsvisie hebben geleid. De Nota van Beantwoording is daarmee één van de bronnen van wijzigingen in de stap van de ontwerp-Omgevingsvisie naar de definitieve Omgevingsvisie. De NvB levert tegelijkertijd de verantwoording hoe met ingediende zienswijzen is omgegaan. Deze NvB is vastgesteld door het college van Gedeputeerde Staten en wordt ter vaststelling voorgelegd aan Provinciale Staten, samen met het vaststellingsbesluit voor de Omgevingsvisie.

De ingediende zienswijzen laten zien wat leeft in Noord-Holland en wat de indieners belangrijk vinden. Ze hebben geholpen de teksten van de Omgevingsvisie en het beeldmateriaal veel beter te maken. Wij zijn de indieners van zienswijzen daarom ook zeer dankbaar voor de tijd en moeite die zij hebben ingezet en de betrokkenheid die zij hebben getoond. We nodigen alle indieners uit om ook na vaststelling van de Omgevingsvisie betrokken te blijven bij de ontwikkelingen in onze provincie. Niet alle ingediende zienswijzen leiden tot een wijziging. Al was het alleen al doordat sommige zienswijzen tegenstrijdig aan elkaar zijn. Ook vragen sommige zienswijzen om het opnemen van onderdelen in de Omgevingsvisie waarvan we vinden dat het thuishoort in verdere uitwerkingen van de omgevingsvisie.

Verantwoording van omgang met verwerken zienswijzen
De grote hoeveelheid zienswijzen en de grote hoeveelheid opvattingen en ideeën die hierin naar voren zijn gebracht, hebben we zo goed mogelijk in kaart gebracht en beantwoord. Tegelijkertijd kan het door de hoeveelheid en de beschikbare verwerkingstijd, voorkomen dat we niet alle vragen en ideeën naar volledigheid hebben beantwoord. Ook heeft het ertoe geleid dat we niet met elke zienswijze op dezelfde manier zijn omgegaan.

Grofweg kunnen de binnengekomen zienswijzen onderverdeeld worden in twee groepen:

- Unieke zienswijzen, uniek in die zin dat de aangetroffen inhoud maar één keer of enkele keren is ingediend;
- Zienswijzen die in inhoudelijke punten sterk op elkaar lijken. In deze groep hebben we acht categorieën onderscheiden. Deze indeling is in paragraaf 3.4 van deze Nota van Beantwoording beschreven.

Bij de unieke zienswijzen hebben we de letterlijke zienswijzen zoveel mogelijk overgenomen in de Nota van Beantwoording en voorzien van een antwoord. Daar waar dat niet lukte door de hoeveelheid tekst of een niet kopieerbare bijlage hebben we de inhoud geparafraseerd. Voor de tweede groep zienswijzen hebben wij onze interne AI-tool DAAN gebruikt om de inhoud te analyseren. Het resultaat daarvan is een overzicht van de overlappende en afwijkende inhoud van de zienswijzen binnen elke categorie.

Er zit overlap tussen de twee groepen zienswijzen. In sommige gevallen was een zienswijze al ingevoerd en genummerd en bleek later dat er meerdere zienswijzen met dezelfde inhoud waren binnengekomen. Dit is ook één van de redenen dat de nummering niet altijd consequent is en er nummers ontbreken. Dat laatste komt ook doordat verschillende zienswijzen meerdere keren zijn ingediend of later zijn ingetrokken.

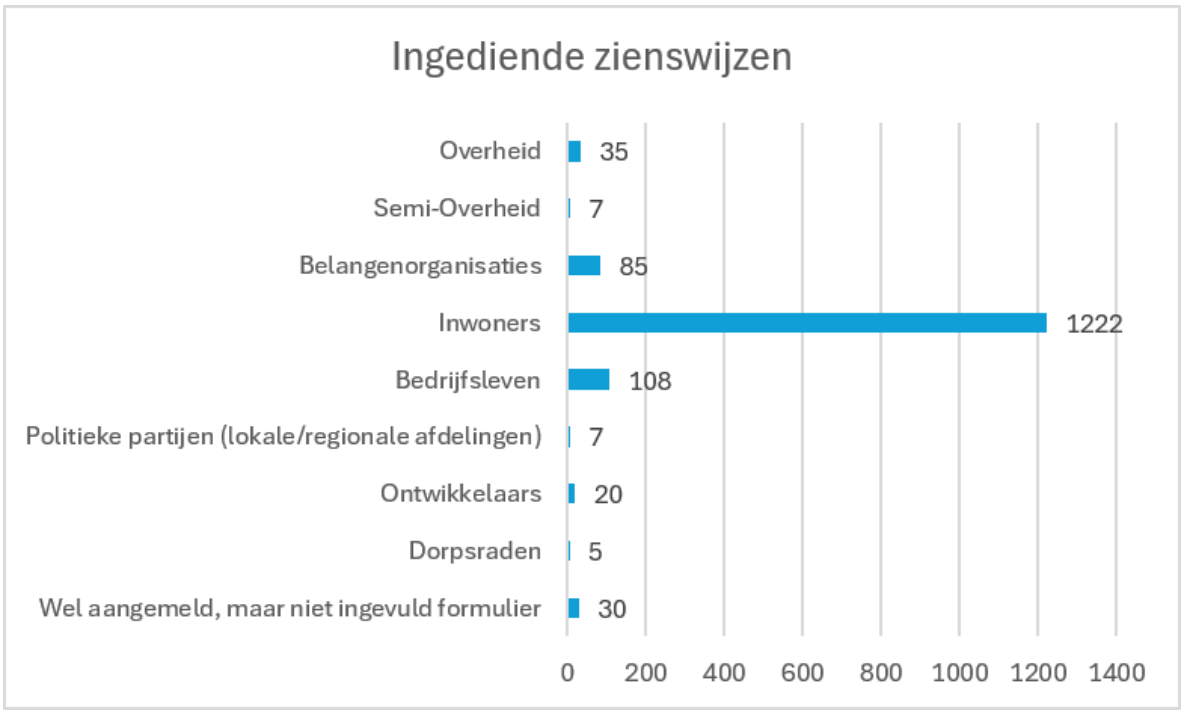
Het gebruik van AI heeft voordelen, zoals het snel en efficiënt kunnen analyseren van de grote hoeveelheid zienswijzen. Maar het brengt ook nadelen met zich mee. Het resultaat van de analyses is zo goed als de gegevens en instructies die zijn gebruikt. Daarnaast kunnen we niet garanderen dat in de analyses van DAAN alle inhoudelijke punten van de zienswijzen zijn meegenomen. De uitkomsten uit de analyse zijn steekproefsgewijs gecontroleerd en we verwachten dat met het geheel van de Nota van Beantwoording en de antwoorden op de geanalyseerde categorieën alle ingebrachte punten zijn beantwoord, waar dat nodig was.

Tijdens het uitvoeren van de analyses zijn enkele zienswijzen nog in nieuwe categorieën ingedeeld of is een nieuw kenmerk toegekend. Met uitzondering van deze gevallen weten we wel zeker dat elke zienswijze is gebruikt in de analyses.

3 Samenvatting zienswijzen op hoofdlijnen

3.1 Overzicht indieners zienswijzen

In totaal zijn 1519 zienswijzen ingediend, vanuit verschillende stakeholders:

3.2 De belangrijkste ingebrachte punten in vogelvlucht

In de zienswijzen worden veel complimenten geuit voor proces en inhoud. In hoofdzaak wordt erkend dat er scherpere keuzes moeten worden gemaakt, dat niet alle ruimtevraag gehonoreerd kan worden en dat veranderende omstandigheden door klimaat, geopolitieke omstandigheden, schaarste aan ruimte, natuurlijke bronnen en arbeid om selectiviteit en keuzes vraagt. Naast die erkenning en steun voor de hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn er uiteraard ook veel opmerkingen en aanvullings- en wijzigingsvoorstellen gedaan. Ook is er een aantal specifieke onderwerpen waar in groten getale door inwoners op is gereageerd, bijvoorbeeld over eventuele uitbreiding van bedrijventerrein Boekelermeer, extra bescherming voor landschappen of over het behoud van kampeerterreinen ten opzichte van de bouw van recreatiewoningen. Verder zijn er veel inwoners die een mening of zorg hebben geuit, maar daar geen vraag naar wijziging of aanvulling van of op de Omgevingsvisie aan hebben gekoppeld. Wij vinden het belangrijk dat ook die bijdragen aan het debat over de toekomstige ontwikkelingen in de provincie worden gehoord. Daarom zijn deze zienswijzen in bijlage 5 opgenomen. Hieronder vindt u een beschrijving van de meest voorkomende of impactrijke zienswijzen met daarbij de lijn van beantwoording.

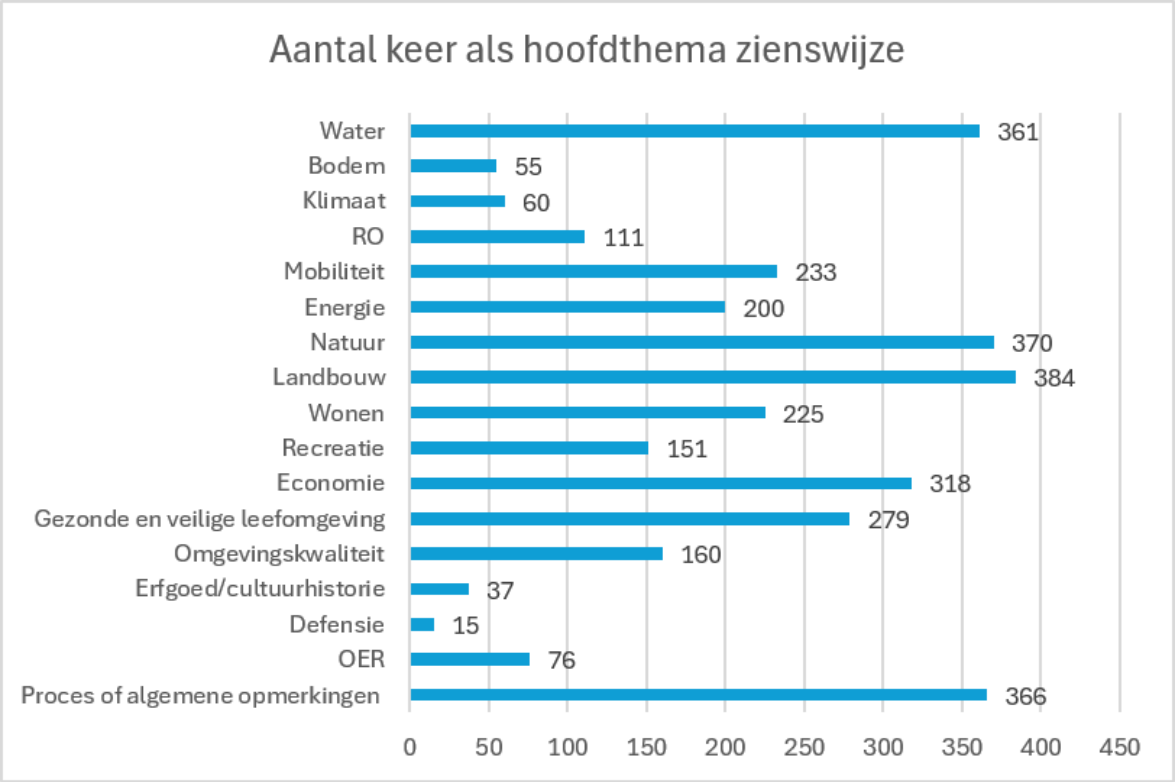
We maken onderscheid in twee groepen zienswijzen: unieke zienswijzen en min of meer overeenkomstige zienswijzen (die over hetzelfde onderwerp gaan en min of meer dezelfde inhoud hebben). Beide soorten zienswijzen richten zich op meerdere onderwerpen uit de Omgevingsvisie.

3.3 Overzicht thema's unieke zienswijzen

Er zijn 298 zienswijzen binnengekomen met een uniek karakter. Deze zijn veelal ingezonden door mede- en semi-overheden, belangenvertegenwoordigende partijen, ontwikkelaars, (verenigd) bedrijfsleven, politieke partijen en dorps- en wijkraden. In deze zienswijzen worden (vermeende) fouten in de ontwerp-Omgevingsvisie aangekaart en worden suggesties gedaan voor aanvullingen en wijzigingen. In veruit de meeste gevallen worden ook complimenten geuit, wordt de hoofdlijn

van de ontwerp-Omgevingsvisie onderkend en de urgentie om keuzes te maken onderschreven. Vaak ook wordt er gevraagd om concretisering en uitwerking van opgenomen ambities en doelen in de Omgevingsvisie. Tot slot wordt vaak de reikende hand uitgestoken om in vervolgfases samen verder uitwerking te geven aan het werken aan de diverse opgaven.

Er zijn grofweg 2600 zienswijze-onderdelen die om een specifiek antwoord vragen. In onderstaande tabel met in totaal ca. 3400 opmerkingen over thema's staat per thema hoe vaak dat als hoofdonderwerp van een unieke zienswijze voorkomt. In dit overzicht zijn alleen de thema's uit de unieke zienswijze-onderdelen meegenomen en niet uit de categorieën waarin meerdere zienswijzen op elkaar leken of identiek waren.

3.4 Overzicht van acht categorieën zienswijzen met identieke verzoeken of voorstellen

Hieronder volgt het overzicht van de acht categorieën zienswijzen met min of meer overeenkomstige of vergelijkbare zienswijzen. Per groep is in hoofdzaak aangegeven wat de opmerkingen en vragen zijn over de ontwerp-Omgevingsvisie.

Categorie 1: Ondersteuning zienswijze Landschap Noord-Holland (722 zienswijzen)

Oproep voor het extra beschermen van landschappen en binnen beschermd landschap om wonen tegen te gaan, het tegenhouden van omzetten van campings naar recreatiewoningen/bungalows, meer aandacht voor weidevogels en de Waddenzee

Stichting Landschap Noord-Holland alsmede veel van haar leden hebben dezelfde zienswijze op deze punten ingediend (586 exact gelijke en 17 gelijke plus aanvullende vragen en 119 verwante zienswijzen met een net andere tekst en aanvulling).

Categorie 2: Brede oproep voor bevorderen natuur en landschap (34 zienswijzen)

Natuurherstel en groen in de stad – oproep tot een Basiskwaliteit Natuur in stad, dorp en landelijk gebied, doorwerkend in de Omgevingsverordening, natuurinclusieve of biologische landbouw – met zoveel mogelijk gesloten kringlopen, schoon water – als randvoorwaarde voor natuurherstel en ruimtelijke ontwikkelingen, bijzondere landschappen – die ruimte moeten inleveren voor woningbouw en energie-infrastructuur, met compensatie-eis

Er zijn 34 zienswijzen met vrijwel dezelfde inhoud en daarbij een uitgebreide toelichting. Er zit een gedeeltelijke overlap op het punt van beschermde landschappen met de zienswijzen onder categorie 1.

Categorie 3: Tegen uitbreiding Boekelermeer (55 zienswijzen)

Oproep tegen de aanwijzing van bedrijventerrein Boekelermeer als IPB en tegen verdere aantasting van BL (Beschermd Landschap) en NNN (Natuurnetwerk Nederland). Gevraagd wordt het huidige BL- en NNN-gebied, met behoud van de verkaveling, verder te ontwikkelen als natuurgebied en groene stadsrand

Er zijn 55 zienswijzen met de kernboodschap om Boekelermeer niet aan te wijzen als IPB. Zorgen zitten met name op het weidevogelleefgebied aan de zuidkant van Boekelermeer en de gezonde leefomgeving in Heiloo.

Categorie 4: Behouden natuurcampings en in het bijzonder Kampeervereniging De Leek (44 zienswijzen)

Betoog voor het beschermen en behouden van natuurcampings in Noord-Holland in het algemeen en Kampeervereniging De Leek bij Broek in Waterland in het bijzonder

Onder dit onderwerp vallen 44 zienswijzen. Gronden zijn verkocht aan een ontwikkelaar, indieners spreken de vrees uit over het verdwijnen van de camping.

Categorie 5: Recreatiegebieden Zonnehoek, Groene Liede en Klein België (34 zienswijzen)

Oproep voor de recreatiegebieden Zonnehoek, Groene Liede en Klein België om bij provinciale beleidsinzet voor nieuwe ontwikkelingen niet de deur naar toekomstig maatwerk voor bestaande recreatiegebieden dicht te zetten. De Zonnehoek, De Groene Liede en Klein België bestaan al. Geef deze gebieden de mogelijkheid om samen met gemeente, provincie en betrokkenen te onderzoeken welk duurzaam toekomstperspectief mogelijk is

Deze zienswijze is 34 keer op soortgelijke wijze ingediend. In de recreatiegebieden wordt deels al jaren permanent gewoond, dicht in de buurt van Schiphol.

Categorie 6: Schrappen “onhaalbare NUL-doelen" (87 zienswijzen)

Een verzoek om de visie aan te passen, "onhaalbare NUL-doelen" te schrappen, vernatting niet als vaststaand doel te presenteren, en te kiezen voor "realistische, haalbare en volledig afgewogen ruimtelijke keuzes”... met oog voor ieders belang, inclusief het belang van voedselzekerheid en perspectiefvolle landbouw

Er zijn 87 zienswijzen met dit verzoek ingediend. De inhoudelijke boodschap van de overgrote meerderheid daarvan is identiek: bezwaar tegen klimaatneutraliteitsdoelen, verplichte vernatting van veenweidegebied en meervoudig ruimtegebruik ten koste van landbouwgrond, met een pleidooi voor realistische en haalbare doelen.

Categorie 7: Bollengronden (5 zienswijzen)

Oproep over bollengronden in Kennemerland en de Kop van Noord-Holland om concentratiegebied voor bollen te behouden en meer invulling te geven aan een toekomstperspectief voor de bollensector

Er zijn vijf vrijwel identieke zienswijzen binnengekomen op dit onderwerp. Daarin wordt de keuze van de provincie om Kennemerland als bollenconcentratiegebied te behouden ondersteund. Gevraagd wordt om in de definitieve Omgevingsvisie nadrukkelijker vast te leggen welk toekomstperspectief daarbij hoort. Het verzoek is om in de definitieve Omgevingsvisie expliciet vast te leggen dat Kennemerland een strategisch agrarisch-economisch cluster voor de bloembollensector is, waar behoud van hoogwaardige bollengrond, voldoende zoetwater en ontwikkelruimte voor duurzame teelt, verwerking, bewaring en innovatie provinciale belangen zijn. Kanttekeningen worden gemaakt bij eventuele uitbreiding van bedrijventerrein Boekelermeer ten koste van bollengrond en mogelijke veranderingen in de binnenduinrand in de Kop van Noord-Holland, eveneens vanwege de mogelijke vermindering van bollengrond en daarmee gepaard gaande onzekerheid.

Categorie 8: Ingebrachte meningen en zorgen (208 zienswijzen)

Ingebrachte meningen, zorgen, oproepen zonder vraag of, wijzigings- of aanvullingsvoorstel
Voor de volledigheid zijn deze zienswijzen opgenomen in bijlage 5.

In 208 zienswijzen zit niet een specifieke vraag of suggestie voor wijzigingen of aanvullingen op de Omgevingsvisie. Veelal gaat het om een geuite mening of zorg over de toekomstige ontwikkeling van de provincie. Brede oproepen om natuur en landschap te beschermen tegen verdere aantasting door bebouwing, infrastructuur of bedrijvigheid worden vaak genoemd. Evenals zorgen over wat wordt benoemd als pesticiden en gif in land- en tuinbouw (vooral bollen- en sierteelt), met pleidooien voor een overgang naar biologische, natuurinclusieve of circulaire landbouw en afbouw van intensieve teelt. Er zijn verzoeken om waardevolle landschappen - met name de binnenduinrand, duinstreek en veengebieden - een beschermde status te geven, inclusief erfgoed en monumentale bomen. Er zijn meerdere reacties over de omvang van de veehouderij, stikstofuitstoot en de gevolgen daarvan voor weidevogels. Pleidooien voor schaalverkleining, minder vee per hectare en beter beheer ten gunste van broedende vogels. Ook zijn er reacties die opkomen voor de positie van boeren: hun rol bij landschapsbeheer en voedselproductie, en zorgen over de impact van de visie op agrarische bedrijfsvoering. Verder worden zorgen geuit over het verdwijnen van kleinschalige, groene campings die worden omgezet in bungalowparken of luxe vakantiehuisjes, en de rol van kapitaalkrachtige opkopers daarbij. Er zijn meerdere reacties over wáár gebouwd moet worden: met een voorkeur voor binnenstedelijk bouwen, bestaande bebouwing of herontwikkeling van bedrijventerreinen boven uitbreiding in natuur- of landelijk gebied. Ook gaat het over het type en de betaalbaarheid van woningen: seniorenwoningen, tiny houses, hoogbouw, ecowijken of ombouw van agrarisch vastgoed en bungalowparken naar betaalbare woonruimte. Er zijn reacties die specifiek ingaan op Tata Steel en/of Schiphol: over geluidsoverlast, uitstoot en gezondheidsschade, met oproepen tot strenger ingrijpen, krimp van vluchten of sluiting/verduurzaming. Er worden bezwaren geuit tegen nieuwe datacentra vanwege hoog energie- en waterverbruik en de bijbehorende hoogspanningsinfrastructuur. Er zijn reacties over waterkwaliteit, wateropslag voor droge periodes, waterpeilbeheer en bodemdaling in veenweidegebieden. Er zijn veel pleidooien voor meer bomen, groen en biodiversiteit in stad en op het platteland, zoals de 3-30-300-regel, een Basiskwaliteit Natuur of verplichte groenpercentages. Ook worden concrete wensen geuit voor meer, bredere en veiligere fietspaden, verlichting en autoluwe inrichting om fietsen te stimuleren. Ook zijn er wensen over aanleg, verbreding of veiligheid van wegen, waaronder de A8-A9, N99, N203 en lokale verbindingen, en onderhoud van infrastructuur. Een aantal reacties gaat over ruimte voor industrie en bedrijven, waaronder discussies over specifieke bedrijventerreinen en hun economische bijdrage. Tot slot zijn er reacties zonder concreet

beleidspunt: vragen over de procedure, korte instemmende of afkeurende opmerkingen of teksten die onduidelijk of fragmentarisch zijn.

4 Overzicht van de meest voorkomende ingebrachte thema's en de beantwoording

Afwegingskader en roep om concretisering en uitwerking in de Omgevingsvisie

In veel zienswijzen wordt de vraag gesteld hoe de provincie met integrale afwegingen omgaat en wordt een oproep gedaan om in de Omgevingsvisie al veel gerichtere keuzes te maken. Op grond van deze zienswijzen hebben we de toelichting op het afwegingskader in de Omgevingsvisie verhelderd. Dit afwegingskader leidt, conform Omgevingswet, tot de mogelijkheid om gebiedsspecifiek afwegingen te maken.

Water

Water komt als thema 361 keer voor in de unieke zienswijzen. Daarnaast wordt water als thema tientallen keren in de grote groepen van min of meer vergelijkbare zienswijzen genoemd. Veelal bestaan de opmerkingen uit steunbetuigingen voor de in de ontwerp-Omgevingsvisie ingeslagen koers. Ook zijn er veel suggesties op detailniveau. De waterpartners doen in hun zienswijzen vele bruikbare suggesties. In het uitgebreide antwoord op alle zienswijzen in bijlage 4 bij deze nota zijn de specifieke antwoorden op de verschillende onderdelen terug te vinden. De inbreng heeft niet geleid tot een koerswijziging, wel tot verduidelijking en meer accuraatheid van de teksten en kaarten.

Wonen

Wonen komt veelvuldig voor als thema. In algemene zin wordt de urgentie voor het bouwen van voldoende en betaalbare woningen onderschreven en onderstreept. Er is veel steun voor binnenstedelijk bouwen. Ook zijn er vele oproepen om maatwerk bij kleinere kernen mogelijk te maken. In algemene zin leiden de zienswijzen niet tot een aanpassing van de koers in de omgevingsvisie, wel tot aanscherping en verduidelijking. In de beantwoording leggen we uit welke mogelijkheden voor maatwerk er al zijn in de bestaande regelgeving. In de uitgebreide beantwoording wordt op alle lokale casuïstiek ingegaan.

Gezonde en veilige leefomgeving

In de unieke zienswijzen komt het thema gezonde en veilige leefomgeving 279 keer voor. Ook in de groepen zienswijzen met min of meer vergelijkbare inhoud, komt dit onderwerp meermaals naar voren. In algemene zin wordt een oproep gedaan voor een gezondere en veiliger leefomgeving, vergezeld van specifieke casuïstiek. Vaak worden Schiphol en Tata Steel daarbij vermeld. Ook gewasbeschermingsmiddelen worden vaak gekoppeld aan het thema gezonde leefomgeving.

Het uitgangspunt van de provincie in het beleidskader Gezonde Leefomgeving is dat we uitgaan van landelijke wet- en regelgeving op dat gebied. Waar de landelijke wet- en regelgeving onderdelen niet dekt of ons ruimte biedt om eigen doelstellingen te formuleren, verkennen we die ruimte en stellen we beleid vast. Bij ruimtelijke opgaven zoals woningbouw gaan we voldoen aan de geldende milieunormen. Dat betekent dat we er bij de ontwikkeling, herinrichting en het beheer voor zorgen dat we binnen de wettelijke toegestane grenzen blijven. Wij onderschrijven dat gezondheid niet uitsluitend aan de hand van wettelijke minimumnormen moet worden beschouwd. De Omgevingsvisie stelt daarom dat de geldende milieunormen een ondergrens vormen en dat bij ruimtelijke afwegingen ook cumulatie van milieubelasting en gezondheid moeten worden betrokken.

We hebben tekstuele toevoegingen gedaan ten opzichte van de ontwerp-Omgevingsvisie om onze inzet op gezonde leefomgeving te verduidelijken. We hebben dit gedaan in het afwegingsprincipe 3 in het hoofdstuk Afwegingskader, in de verdiepingsparagraaf voor gezonde leefomgeving, in paragraaf 7.1 Den Helder en omgeving en paragraaf 7.10 over Schiphol en omgeving.

Omgevingskwaliteit

Omgevingskwaliteit komt vele malen aan de orde in de zienswijzen. De oproep van Landschap Noord-Holland voor extra bescherming van 'landschapsparels' is honderden keren geuit. Ook in vele andere zienswijzen, vooral door inwoners ingediend, komt de roep om bescherming van het landschap met oog op de leefkwaliteit in hun woonomgeving naar voren. Veel indieners van zienswijzen zijn tegen het bouwen van woningen in beschermde landschappen.

Wij koesteren onze landschappen en zoeken altijd naar een balans tussen het beschermen van waarden en ruimte bieden voor ontwikkeling. We zijn van mening dat de wijze waarop wij onze meest waardevolle landschappen beschermen en zorgdragen voor compensatie, in geval van aantasting bij noodzakelijke ontwikkelingen, hierbij passend is. Wij willen daarbij zo min mogelijk onderscheid maken in onze regels voor en binnen de 32 Beschermde Landschappen (BL). Deze landschappen zijn geselecteerd op basis van uitvoerig onderzoek en een interactief proces met stakeholders voor Kwaliteitsbeeld Noord-Holland 2050 door de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit. Ze zijn allen van hoge tot zeer hoge waarde en worden beschermd vanwege eigen specifieke kernkwaliteiten. Wel doen wij nader onderzoek naar mogelijk aanvullend beleid voor landgoederen, de scheggen van Amsterdam en molenbiotopen.

Ten aanzien van het bouwen van woningen in Beschermd Landschap geldt dat maximaal 25 woningen in of aan de kern of het dorpslint toegestaan zijn, wanneer wordt voldaan aan de voorwaarden die in de Omgevingsverordening zijn opgenomen (Artikel 6.59a Activiteiten in Beschermd Landschap). Hierin is o.a. vastgelegd dat aantasting van habitat voor weidevogels is uitgesloten en dat, wanneer er sprake is van aantasting van andere kernkwaliteiten, deze aantasting zoveel mogelijk moet worden beperkt, bij de planuitwerking rekening moet worden gehouden met de kernkwaliteiten, de ontwikkeling natuurinclusief moet worden gebouwd en de afname van water, groen en biodiversiteit moet worden gecompenseerd. Alleen in zeer bijzondere gevallen kan een verzoek bij GS worden ingediend om van de regels af te wijken.

Stikstof en netcongestie energienetwerk

Flink wat zienswijzen gaan over de effecten van stikstof en netcongestie. Daarnaast heeft de provincie een impactanalyse op deze onderwerpen laten opstellen. Het is duidelijker geworden dat netcongestie en stikstof belemmerende factoren zijn voor het halen van ambities. In de Omgevingsvisie houden we vast aan de ambities, maar geven duidelijker aan dat netcongestie en stikstof invloed hebben op het tempo waarmee we aan ambities kunnen werken. Daarnaast is de redeneerlijn van waar we als provincie prioriteit aan geven gewijzigd. Voorop blijft de leefbaarheid van de provincie voor onze inwoners staan met ambities op gebied van wonen en economie. Om deze ambities te halen zullen aanpak van netcongestie en stikstof prioriteit krijgen.

Wijzigingen van het ontwerp naar de definitieve Omgevingsvisie:

a. Het toevoegen van een extra paragraaf in de inleiding over omgaan met korte en lange termijn;
b. Onderscheid is gemaakt in de opgaven (paragraaf 3.3) tussen noodzakelijke netuitbreidingen als gevolg van economische ontwikkelingen, woningbouw (toegenomen electriciteitsverbruik) en energietransitie;
c. Netuitbreidingen zijn specifiek benoemd als een groot openbaar belang bij afwegingsprincipe 3 over omgevingskwaliteit en gezonde leefomgeving en daarmee als mogelijkheid om ontwikkelingen te plaatsen in Beschermd Landschap;
d. Het belang van het aanpakken van netcongestie is steviger benadrukt in paragraaf 4.5 (Afwegingsprincipe 4: sturen vanuit netwerken). De noodzaak van netuitbreidingen en opwek bij vraag is benadrukt;
e. Twee passages zijn toegevoegd in verdiepingsparagraaf 6.8 stikstof over het belang van het aanpakken van stikstof en de sturing van stikstof op de programmering.

Meer aandacht voor biodiversiteit, natuurbescherming en -ontwikkeling

In de unieke zienswijzen wordt natuur 370 keer als hoofdonderwerp opgevoerd. Ook zijn er honderden zienswijzen van inwoners die over natuur gaan. Daarnaast is in de eerdergenoemde impactanalyse netcongestie en stikstof het belang van natuurherstel geagendeerd. Ook in het

geactualiseerde Europees- en Rijksbeleid in de vorm van de Natuurherstelverordening en stikstofbrief van het Kabinet wordt een beroep op provincies gedaan om bij te dragen aan natuurherstel. De voor de Omgevingsvisie uitgevoerde Omgevingseffectrapportage (OER) geeft ook aanleiding om de onderdelen voor natuur in de Omgevingsvisie aan te scherpen. Er is daarom een afwegingsprincipe natuur toegevoegd aan het afwegingskader in hoofdstuk 4. En teksten in de verdiepingsparagraaf 6.7 zijn aangevuld, aangescherpt en geactualiseerd.

Toekomstbestendige landbouw en toekomst bollenteelt

Landbouw is vaak aan de orde gekomen in zienswijzen. Zo is er behoefte geuit aan verduidelijking van het voornemen van het beschermen van bepaalde landbouwgebieden. Een deel van de zienswijzen gaat ook over de bollenteelt, waarbij het zowel ging over het geven van ruimte hiervoor als om het inperken ervan. Op verzoek zijn er redactionele wijzigingen doorgevoerd om de tekst navolgbaarder te maken. Sommige tekstpassages die als te eenzijdig werden opgevat, zijn veranderd. Teksten zijn geactualiseerd onder andere naar aanleiding van de recent gepubliceerde stikstofbrief van het Kabinet.

Gewasbeschermingsmiddelen

In de zienswijzen wordt veelvuldig zorg geuit over de effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. De tekst in de Omgevingsvisie is ongewijzigd. De strekking van de beantwoording van deze zienswijzeonderdelen is als volgt.

Wij horen de zorgen over de invloed van gewasbeschermingsmiddelen op waterkwaliteit, bodem, natuur en gezondheid. In de Omgevingsvisie leggen wij de langetermijnrichting vast: schoon en voldoende water is een randvoorwaarde voor ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij streven wij naar een landbouw die bijdraagt aan een gezonde leefomgeving, een goede waterkwaliteit en herstel van biodiversiteit.

De concrete uitwerking van maatregelen rond gewasbeschermingsmiddelen, waaronder eventuele buffer- of spuitzones langs watergangen en in kwetsbare gebieden, vindt plaats in ons Regionaal Water- en Bodemprogramma en andere daarvoor bestemde uitvoeringsprogramma's. Daarin kunnen prioritaire gebieden, maatregelen, monitoring, samenwerking en de inzet van beschikbare juridische instrumenten worden uitgewerkt.

Bij deze uitwerking betrekken wij waterkwaliteit, drinkwater, natuur, landbouw en overgangszones rond Natura 2000-gebieden, vanwege de samenhang met gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Daarmee voorkomen we dat afzonderlijke maatregelen elkaar doorkruisen en kan gebiedsgericht maatwerk worden toegepast.

Deze uitwerking zal plaatsvinden binnen de kaders die op dit moment vanuit het Rijk in ontwikkeling zijn, vanuit het convenant toekomstbestendige gewasbescherming (gericht op het terugdringen van de milieubelasting van gebruik van gewasbeschermingsmiddelen) en het maatregelenpakket voortvloeiend uit de Taskforce Landbouw, Stikstof en Natuur (gericht op natuurherstel waarin ook de drukfactor 'gewasbeschermingsmiddelen' alsmede de verbetering van hydrologische omstandigheden van Natura 2000-gebieden zijn geïntegreerd).

Schiphol en leefbaarheid

Veel zienswijzen gaan over de rol van Schiphol en de relatie met de leefomgeving met de vraag om een duidelijker standpunt over Schiphol in te nemen. De teksten over Schiphol zijn daarom vooral verduidelijkt en inhoudelijk aangescherpt in de verdiepingsparagraaf 6.4. In de gebiedsspecifieke paragraaf 7.10 over Schiphol en omgeving is explicieter gemaakt dat verdere ontwikkeling van Schiphol gepaard moet gaan met aantoonbare verbetering van de leefomgevingskwaliteit en vermindering van de gezondheidsbelasting, en dat wordt gestreefd naar afnemende milieubelasting en krimpende milieucontouren.

Tegengaan van omzetten campings naar bungalowparken en aandacht voor verblijfsrecreatie

Veel zienswijzen stellen het omzetten van groene campings naar huisjesparken aan de orde. Af en toe gaat het ook over permanente bewoning van recreatieparken. In de ontwerp-Omgevingsvisie waren er geen teksten opgenomen over dit onderwerp. In de tekst is in de verdiepingsparagraaf 6.11 een extra alinea opgenomen over de rol die de provincie hierin wil nemen. We hebben daarnaast een onderzoek aangekondigd naar de mogelijkheden om ruimtelijk instrumentarium hierop in te zetten.

Omgaan met industrieterreinen van provinciaal belang (IPB)

Zowel voor de Boekelermeer als voor de Achtersluispolder zijn zienswijzen binnengekomen over de aangekondigde overwegingen voor het eventueel vestigen van een industrieterrein van provinciaal belang (IPB). Bij de Boekelermeer gaat het met name om verzet tegen het vestigen van een IPB op Boekelermeer en het uitbreiden van Boekelermeer naar het zuiden, in combinatie met zorgen over de achteruitgang van de gezonde leefomgeving in Heiloo. Er is hier sprake van een misverstand: in de ontwerp-Omgevingsvisie staat namelijk niet dat het industriegebied naar het zuiden kan uitbreiden. Daarnaast wordt de provincie gevraagd af te zien van het voornemen van een eventuele vestiging van een IPB op de Achtersluispolder in Zaanstad.

De ingediende zienswijzen hebben niet geleid tot veranderde teksten over de overwegingen die wij hebben beschreven ten aanzien van het eventueel vestigen van een IPB en de eventuele uitbreiding van de Boekelermeer. Wij hebben de zorgen wel gehoord en hechten daarom aan een genuanceerde beantwoording van de zienswijzen over deze gebieden.

a. Boekelermeer:
   Een eventuele aanwijzing van de Boekelermeer als IPB betekent niet dat alle ruimte op de Boekelermeer moet worden ingezet voor activiteiten ten behoeve van de energietransitie, de circulaire economie of havengebonden/havengerelateerde activiteiten. Dat geldt alleen ten aanzien van de al bestemde ruimte voor milieucategorieën 4.1 en hoger. Buiten die aangewezen ruimte kan met de voorgenomen gemeentelijke toekomstvisie op de Boekelermeer invulling worden gegeven aan toekomstbestendige economische activiteiten. De gemeenten Alkmaar en Heiloo stellen die toekomstvisie in overleg met ons en Rijkswaterstaat op.
   Uit een recent uitgevoerde behoefteraming ten aanzien van bedrijventerreinen, uitgevoerd in 2025 door het bureau Stec, blijkt een grote behoefte aan extra bedrijventerreinen in Noord-Holland Noord. Daarbij gaat het niet alleen om kwantitatieve behoefte, maar ook de kwalitatieve behoefte aan specifieke vestigingsmilieus. Zo vragen de energietransitie en de transitie naar een circulaire economie om extra ruimte voor bedrijven in hoge milieucategorieën. Met de uitbreiding van bedrijventerreinen kan invulling worden gegeven aan werkgelegenheid die ook bijdraagt aan een goede woonwerkbalans in de regio. Onze inzet is om bij deze behoefte aan extra ruimte voor bedrijven in eerste instantie te kijken naar de mogelijkheden van het beter benutten van bestaande bedrijventerreinen, zoals op het huidige bedrijventerrein Boekelermeer. Echter, de grote behoefte aan uitbreidingsruimte kan niet ingevuld worden door alleen de huidige bedrijventerreinen beter te benutten. De verkenning van de mogelijke uitbreiding zullen wij mede bekijken in breder (landschappelijk) perspectief. Zoals aangegeven in de Omgevingsvisie zijn meervoudig grondgebruik, goede ruimtelijke kwaliteit, het effect op het historisch landschap en zicht(belevingswaarde) van het Beschermd Landschap en bedrijventerrein aandachtspunten. Dat geldt ook voor de gezonde leefomgeving in het gebied en de mobiliteitsopgave, inclusief de relatie met de naastgelegen A9 en aansluitingsweg voor de nieuwe woonwijk Zandzoom.

b. Achtersluispolder:
   Wij hebben in de ontwerp-Omgevingsvisie aangegeven dat we overwegen om delen van de Achtersluispolder aan te wijzen als industrieterrein van provinciaal belang (IPB). De noodzaak voor het aanwijzen van strategische locaties in onze provincie om de transitie naar een circulaire economie te faciliteren, hebben wij voldoende onderbouwd in ons rapport Ruimtelijke Verkenning Circulaire Werklocaties Noord-Holland, dat als bouwsteen heeft gediend voor de Omgevingsvisie. In dit rapport is o.a. het Noordzeekanaalgebied naar voren gekomen als belangrijk gebied voor de circulaire economie. Voor bepaalde cruciale activiteiten binnen de circulaire economie is er naast fysieke ruimte ook milieuruimte en watergebonden bereikbaarheid nodig. Deze ruimte is erg schaars in Noord-Holland en staat

bovendien onder druk om getransformeerd te worden naar andere functies. Het instrument IPB binnen de Omgevingsverordening biedt ons de mogelijkheid om bestaande kwaliteiten strategisch te behouden voor de circulaire economie, energietransitie of havengebonden activiteiten; het betreft met name de planologische mogelijkheid van het omgevingsplan om op bepaalde kavels activiteiten in milieucategorie 4.1 of hoger toe te staan. Ook tijdelijke functies zijn daarop mogelijk. Voor de kavels op IPB-locaties die in het omgevingsplan in een lagere milieucategorie dan 4.1 vallen, zijn gemeenten vrij om daar een invulling aan te geven. De Achtersluispolder is op dit moment niet een IPB. Een eventuele aanwijzing van delen van de Achtersluispolder als IPB zal pas overwogen worden nadat dit voldoende is onderzocht. Bij dit onderzoek wordt de gemeente Zaanstad betrokken. Een eventuele IPB-aanwijzing geldt daarnaast niet voor de gebieden waar in het Definitief Perspectief Achtersluispolder woningbouw is voorzien. Een aspect van het onderzoek kan zijn om de kavels waar planologisch activiteiten met milieucategorie 4.1 of hoger mogelijk zijn, te herstructureren binnen het gebied. Dat zou een oplossing kunnen bieden voor bijvoorbeeld de herontwikkeling van De Vrede. Een belangrijke afweging is het feit dat het noordelijk deel van Achtersluispolder, het Sluiskwartier, aangewezen is als ontwikkellocatie voor wonen. Hoewel ontwikkellocatie Sluiskwartier nu al te maken heeft met bestaande milieucontouren van zowel IPB-Westpoort als de activiteiten van Achtersluispolder zelf, mag een eventuele aanwijzing van delen van Achtersluispolder als IPB de situatie voor ontwikkellocatie Sluiskwartier niet verslechteren.

Toekomstbestendige economie

Uit een consultatie deze zomer van partijen die betrokken zijn bij de strategische clusters is een aanscherping gekomen op de teksten over de strategische clusters. Daarnaast zijn er zienswijzen binnengekomen over het onderdeel economie, op grond waarvan de toelichting is verbeterd. Dit heeft geleid tot:

a. Aanvullingen en aanscherpingen in zowel de teksten van het afwegingsprincipe 5 in paragraaf 4.6 en de verdiepingsparagraaf 6.12 over toekomstbestendige economie;
b. Een aanscherping op de toelichting op de richtlijnen. De aanscherping betreft het duidelijker beschrijven dat de richtlijnen positief sturend zijn, voortkomen uit de schaarste aan ruimte en hulpbronnen, gebiedsgericht en proportioneel worden toegepast en in samenhang worden beschouwd. Ook gebruiken wij consequent de term richtlijnen.

Stadsranden

In veel zienswijzen komen de stadsranden terug. Soms in de vorm van de Scheggen rondom Amsterdam, soms als gebied dat extra bescherming verdient en in andere zienswijzen als multifunctionele zones. In de huidige Omgevingsverordening maken we een strikt onderscheid tussen landelijk en stedelijk gebied, terwijl stadsranden een eigen dynamiek hebben.

In paragraaf 5.2 hebben we daarom een tekstpassage toegevoegd waarin wordt aangekondigd dat we gaan onderzoeken wat elke stadsrand nodig heeft en kan bieden. De veranderingen bieden kansen om deze gebieden sterker en toekomstbestendig te maken.

Gemis grote nieuwe infrastructuur op kaart en in tekst

In veel zienswijzen wordt gevraagd naar het opnemen van toekomstige infrastructuur in de Omgevingsvisie in tekst en op kaarten. Het gaat om infrastructuur waar wel al met partners aan wordt gewerkt, maar die nog niet concreet zijn qua locatie, tracé en verdeling van de financiering. Het gaat zowel om grote infrastructuur zoals de IJmeerlijn als het reserveren van ruimte voor toekomstige wegverbredingen.

Wijzigingen die hieruit volgen:

a. We hebben met stippellijnen (grote/schaalsprong) openbaarvervoerprojecten die een katalysator vormen voor de verdere ontwikkeling van het hele OV-systeem in Noord-Holland ingetekend;
b. We nemen géén wegprojecten op in de kaartjes, maar hebben wel een aantal belangrijke wegprojecten expliciet benoemd in verdiepingsparagraaf 6.3 Mobiliteit.

Ontwikkeling Haven-Stad

In de zienswijze van de gemeente Amsterdam wordt om verduidelijking gevraagd van het standpunt van de provincie over de ontwikkeling van Haven-Stad. Verder is gevraagd naar verduidelijking en bedoeling van begrippen.

Wijzigingen van het ontwerp naar de definitieve Omgevingsvisie die hieruit volgen:

a. We bevestigen de ontwikkeling van Haven-Stad onder de eerder overeengekomen voorwaarden zoals in het ontwikkelperspectief Noordzeekanaalgebied zijn vastgelegd;
b. We hebben aangegeven dat we aan beide kanten van de A10 zoeken naar inpassing van ontwikkelingen waarbij een gezonde leefomgeving volwaardig wordt meegewogen bij besluitvorming en de grens van het IPB wordt gehandhaafd. Hierbij trekken we samen met de gemeente Amsterdam op. Dit is in lijn met bestuurlijke afspraken, zoals NOVEX NZKG;
c. We doen geen uitspraken over het “hoe” en verwijderen daarmee *inwaarts zoneren* als term;
d. We voegen in de tekst toe dat in het Noordzeekanaalgebied ruimte moet blijven voor een scheepsreparatiewerf.

Bijlage 1: Lijst indieners zienswijzen Omgevingsvisie Noord-Holland

(zie aparte bijlage)

Bijlage 2: Overzicht wijzigingen Omgevingseffectrapportage

(zie aparte bijlage)

Bijlage 3: Overzicht wijzigingen figuren en kaartmateriaal

(zie aparte bijlage)

Bijlage 4: Beantwoording per zienswijze

(zie aparte bijlage)

Bijlage 5: Ingediende zienswijzen (meningen en zorgen) categorie 8

(zie aparte bijlage)